

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 23. november 2023
Kontor: Internationalt kontor
Sagsbeh: Aida Sharzad Asr
Sagsnr.: 2023-07119
Dok.: 3063579

Samlenotat for sager på Justitsministeriets område, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023

Side:

3-11	Punkt 1	Forordning om overførsel af retsforfølgning i straffesager - <i>Generel indstilling</i>
12-15	Punkt 2	Direktiv om beskyttelse af ofres rettigheder - <i>Politisk drøftelse</i>
16-19	Punkt 3	Ruslands aggression mod Ukraine: Kampen mod straffrihed - <i>Statusdrøftelse</i>
20-23	Punkt 4	Evaluering af EPPO - <i>Meningsudveksling</i>
24-29	Punkt 5	Rådets holdning og resultater vedrørende anvendelse af den generelle forordning om databeskyttelse (GDPR) - <i>Godkendelse</i>
30-34	Punkt 6	EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) - <i>Statusdrøftelse</i>
35-39	Punkt 7	E-Justice strategi og handlingsplan - <i>Godkendelse</i>

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

40-42	Punkt 8	Konsekvenserne af Ruslands aggression mod Ukraine – indre sikkerhed
- <i>Meningsudveksling</i>
43-45	Punkt 9	Konsekvenserne af situationen i Mellemøsten for EU's indre sikkerhed
- <i>Meningsudveksling</i>
46-49	Punkt 10	Imødegåelse af sikkerhedsudfordringer: Vurdering fra Intelligence Advisory Board
- <i>Statusdrøftelse</i>

Dagsordenpunkt 1: Forordning om overførsel af retsforfølgning i straffesager

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i marginen.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM (2023) 185

1. Resumé

Kommissionens forslag til forordning om overførsel af retsforfølgning i straffesager er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 med henblik på vedtagelse af en generel indstilling. Forslaget har overordnet til formål at skabe fælles regler for overførsel af retsforfølgning i straffesager fra en medlemsstat til en anden. Forslaget er omfattet af det danske retsforbehold, og forslaget har derfor ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Fra dansk side er man foreløbigt overordnet positiv over for forslaget. Fra dansk side vil der være fokus på, hvilken betydning forslaget vil have for Danmark i lyset af retsforbeholdet samt for det fremtidige samarbejde med de øvrige medlemsstater på området for overførsel af retsforfølgning i straffesager.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 5. april 2023 et forslag til forordning om overførsel af retsforfølgning i straffesager.

Forordningsforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 82, stk. 1, litra b og d. I henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender) deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende forordningsforslag, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

En aftale mellem EU's medlemsstater om overførsel af retsforfølgning i straffesager blev undertegnet i 1990, men trådte aldrig i kraft på grund af manglende ratifikationer. I juli 2009 forelagde det daværende svenske formandskab på vegne af 16 medlemsstater et initiativ med henblik på Rådets rammeafgørelse om overførsel af retsforfølgning i straffesager. Medlemsstaterne besluttede imidlertid at indstille forhandlingerne, da Lissabontraktaten trådte i kraft den 1. december 2009.

I en rapport om vejen frem på området for gensidig anerkendelse af straffetretlige afgørelser fra maj 2019 foreslog det rumænske formandskab yderligere at undersøge behovet for et lovgivningsforslag om overførsel af retsforfølgning i straffesager. I december 2020 opfordrede Rådet i sine konklusioner om den europæiske arrestordre Kommissionen til at overveje, om et EU-instrument om overførsel af retsforfølgning i straffesager ville være gennemførligt og tilføre merværdi.

Kommissionen besluttede på den baggrund at foreslå et nyt instrument om overførsel af retsforfølgning i straffesager. Initiativet indgår i Kommissionens arbejdsprogram for 2022.

Forslaget har overordnet til formål at skabe fælles regler for overførsel af retsforfølgning i straffesager fra en medlemsstat til en anden for effektivt at kunne bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet og for at sikre, at den bedst egnede medlemsstat efterforsker eller retsforfølger en strafbar handling. Dette omfatter også at undgå overlappende straffesager i flere medlemsstater med risiko for overtrædelse af princippet om *ne bis in idem* samt at undgå straffrihed i tilfælde, hvor der ikke kan ske udlevering af gerningspersonen til retsforfølgning.

Forslaget supplerer de eksisterende regler om retligt samarbejde i straffesager om anerkendelse af domme og retsafgørelser om i) fuldbyrdelse af domme, ii) overgivelse af personer i henhold til en europæisk arrestordre, iii) indsamling af bevismateriale gennem en europæisk efterforskningskendelse, samt procedurerne for gensidig retshjælp. Danmark er omfattet af en række af rådets rammeafgørelser, der anvender princippet om gensidig anerkendelse af domme, herunder bl.a. Rådets rammeafgørelse 2008/909/RIA af 27. november 2008 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraffe eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union og Rådets rammeafgørelse 2005/214/RIA af 24. februar 2005 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte begge som ændret ved 2009/299/RIA. Yderligere deltager Danmark i samarbejdet om den europæiske arrestordre, som blev indført ved Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og er gennemført i en række bestemmelser i udleveringsloven.¹ Vedtagelsen af fælles

¹ Lov nr. 117 af 11/02/2020

regler for overførsel af retsforfølgning i straffesager vil supplere EU-lovgivningen om grænseoverskridende retligt samarbejde, navnlig ved at søge at undgå straffrihed.

Forordningsforslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 21. april 2023.

3. Formål og indhold

Formål

Forordningsforslaget har følgende fire overordnede formål:

1. At fastsætte fælles regler om overførsel af retsforfølgning i straffesager fra én medlemsstat til en anden for effektivt at kunne bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet og for at sikre, at den bedst egnede medlemsstat efterforsker eller retsforfølger en strafbar handling.
2. At forhindre, at der føres unødvendige parallelle straffesager vedrørende de samme faktiske omstændigheder og den samme person i to eller flere medlemsstater og at undgå straffrihed i tilfælde af afslag på overgivelse af en person, for hvem der er udstedt en europæisk arrestordre.
3. At øge respekten for de grundlæggende rettigheder i forbindelse med overførsel af retsforfølgning i straffesager.
4. At forbedre effektiviteten og retssikkerheden i forbindelse med overførsel af retsforfølgning i straffesager.

Det fremgår af forslaget, at fælles regler for overførsel af retsforfølgning i straffesager er afgørende for bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet. Det er især vigtigt ved forbrydelser begået af organiserede kriminelle grupper, f.eks. narkotikahandel, smugling af migranter, menneskehandel, ulovlig handel med skydevåben, miljøkriminalitet, IT-kriminalitet eller hvidvaskning af penge. Retsforfølgning af organiserede kriminelle grupper, der er aktive i flere medlemsstater, kan skabe store vanskeligheder for de involverede myndigheder. Overførsel af retsforfølgning i straffesager er et vigtigt redskab til at styrke bekæmpelsen af organiserede kriminelle grupper, der er aktive i medlemsstaterne i hele EU.

Anvendelsesområde og indhold

Forordningen finder anvendelse på alle anmodninger om overførsel af retsforfølgning, der fremsættes i forbindelse med straffesager.

Forslaget indeholder bl.a. kriterier og procedurer for anmodning om overførsel af retsforfølgning i straffesager og proceduren for at træffe afgørelse om overførsel af retsforfølgning i straffesager.

Harmonisering af kriterierne for afgørelser om overførsel af straffesager

Forordningsforslaget vil harmonisere, hvilke kriterier både den anmodende og den anmodede medlemsstat vil skulle lægge vægt på i forbindelse med fremsættelse af anmodning om overførsel af retsforfølgningen i straffesager. Herunder fastsættes regler for, hvilke forhold der kan begrunde afslag på en anmodning om overførsel til strafforfølgning. Ligeledes fastsættes en tidsfrist for, hvor hurtigt anmodninger om overførsel til strafforfølgning vil skulle besvares. På denne baggrund vurderer Kommissionen, at forordningsforslaget vil kunne bidrage til at forebygge langvarige overførselsprocedurer og parallelle retssager i to eller flere medlemsstater.

Øge respekten for de grundlæggende rettigheder i forbindelse med overførsel af retsforfølgning i straffesager

Efter forordningsforslaget skal den anmodende myndighed i overensstemmelse med gældende national ret tage behørigt hensyn til den mistænkte eller tiltaltes legitime interesser og sikre, at dennes processuelle rettigheder i henhold til EU-retten og national ret respekteres. Forslaget indeholder således en række garantier, der skal sikre overholdelsen af de grundlæggende rettigheder for de personer, der er involveret i overførselsproceduren (mistænkte, tiltalte og ofre).

Lempeligere kriterier for overførsel med henblik på. at undgå situationer af straffrihed

Efter forordningsforslaget, vil anmodninger kunne fremsættes for enhver strafbar handling. Forslaget supplerer dermed reglerne for europæiske arrestordre, hvori der indgår sanktionstærskler. Forslaget sigter således mod at forebygge, at der kan opstå situationer af straffrihed i de tilfælde, hvor udstedelsen af en europæisk arrestordre viser sig at være uforholdsmæssig eller umulig, f.eks. fordi sanktionstærsklen ikke ville være opfyldt. På denne baggrund vurderer Kommissionen, at forslaget kan medføre, at proceduren for den europæiske arrestordre vil blive anvendt i mindre grad.

Oprettelsen af et decentralt IT-system

Efter forordningsforslaget skal der udarbejdes et decentralt IT-system til brug for forordningen. For at sikre hurtig, direkte, interoperabel, pålidelig og sikker udveksling af sagsrelaterede oplysninger bør kommunikation i

henhold til denne forordning mellem de anmodende og de anmodede myndigheder og med inddragelse af centrale myndigheder, hvis en medlemsstat har udpeget en central myndighed, samt med Eurojust som hovedregel foregå via det decentrale IT-system, som er omhandlet i digitaliseringsforordningen.² Systemet skal som hovedregel anvendes til udveksling af en standardiseret attest, der er oversat til alle EU-sprog, og alle andre relevante oplysninger og dokumenter samt al anden kommunikation mellem myndighederne i henhold til forordningen. Hvis det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt at anvende IT-systemet, kan der anvendes andre kommunikationsmidler.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udvalg for Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (LIBE) har den 10. oktober 2023 afgivet et udkast til betænkning, hvori forordningsforslaget hilses velkommen og behovet for fælles regler for overførsel af straffesager fremhæves. Udvalget understreger vigtigheden af et instrument, der indeholder en klar procedure for overførsel af retsforfølgning, og som kan forbedre samarbejdet og udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne. Forordningsforslaget er ifølge udvalget et vigtigt skridt mod at forbedre forvaltningen af retsplejen og for at sikre den bedst mulige bekæmpelse af kriminalitet. Udvalget støtter således fælles regler for overførsel af straffesager, men peger samtidig på områder, hvor forordningsforslaget kan forbedres, herunder tidspunktet for overførsel af en straffesag, definitionen af ofre, og hvordan ofres rettigheder bliver beskyttet, når der sker overførsel af en straffesag fra et land til et andet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har anført, at en retlig ramme for overførsel af retsforfølgning i straffesager ikke i tilstrækkelig grad og optimalt kan opnås ved, at medlemsstaterne handler alene, da det er et grænseoverskridende anliggende. Det fremgår ifølge Kommissionen af den nuværende fragmenterede retlige ramme, som skaber juridiske og praktiske udfordringer. Det er Kommissionens vurdering, at heller ikke bilaterale aftaler mellem medlemsstaterne vil kunne løse problemerne, da der i sidste ende vil være behov for aftaler mellem alle medlemsstaterne. Derudover bekræfter svarene på de offentlige og de målrettede høringer, at EU's indsats på området vil give bedre resultater end medlemsstaternes indsats, og både Europa-Parlamentet og

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/850 af 30. maj 2022 om et IT-system til grænseoverskridende elektronisk udveksling af oplysninger på området civil- og strafferetligt samarbejde (e-CODEX-systemet) og om ændring af forordning (EU) 2018/1726

Rådet har erkendt, at udfordringerne kræver handling ud over det nationale niveau. Kommissionen er på den baggrund blevet opfordret til at fremsætte et lovgivningsforslag. Samlet vurderer Kommissionen, at det i betragtning af det grænseoverskridende aspekt af de nævnte problemer er nødvendigt, at forslaget vedtages på EU-plan for at nå målene.

Det er – af de af Kommissionen anførte grunde – regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Dansk lovgivning indeholder ikke bestemmelser om, hvorvidt det er Danmark eller et andet land, der skal indlede retsforfølgning i forhold til en lovovertrædelse, som er omfattet af både dansk og udenlandsk straffemyndighed.

Danmark har tiltrådt den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager. Konventionen er bekendtgjort ved bekendtgørelse nr. 18 af 17. juli 1963. Det er efter denne konventions artikel 21 muligt at fremsætte anmodning om overførsel af retsforfølgning. Det fremgår af den forklarende rapport til konventionen, at bestemmelsen særligt søges anvendt i situationer, hvor en mistænkt er flygtet til en anden medlemsstat, hvorfra der ikke kan ske udlevering.

I februar 1970 blev der indgået en samarbejdsaftale mellem de nordiske lande om retsforfølgning i et andet nordisk land end der, hvor den strafbare handling er begået.

Danmark har endvidere tiltrådt den europæiske konvention af 15. maj 1972 om overførsel af retsforfølgning i straffesager. Konventionen blev gennemført i dansk ret ved lov nr. 252 af 12. juni 1975 om overførsel til et andet land af retsforfølgning i straffesager og trådte i kraft den 30. marts 1978.

Rådets rammeafgørelse af 30. november 2009 om forebyggelse og bilægelse af konflikter om udøvelse af straffemyndighed i straffesager har til formål at løse de problemstillinger, der opstår som følge af, at to eller flere EU-medlemsstater har straffemyndighed (jurisdiktion).

Blandt de nordiske lande har Danmark, Sverige og Norge ratificeret den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager.

Mellem Danmark, Island og Finland gælder den nordiske samarbejdsaftale i sin helhed. Mellem Danmark, Sverige og Norge gælder §§ 4, 5, 7 og 8 i den nordiske samarbejdsaftale udover bestemmelserne i den europæiske konvention.

I forholdet mellem Danmark og et ikke-nordisk land gælder den europæiske konvention, såfremt dette land har tilsluttet sig konventionen.

I henhold til artikel 3 i den europæiske konvention kan enhver kontraherende stat, som efter sin lovgivning er kompetent til at retsforfølge en lovovertrædelse, frafalde eller undlade retsforfølgning mod en mistænkt, som er eller vil blive retsfulgt for den samme lovovertrædelse af en anden kontraherende stat.

Når en person mistænkes for at have begået en lovovertrædelse i henhold til en kontraherende stats lovgivning, kan denne stat anmode en anden kontraherende stat om at overtage retsforfølgningen i de tilfælde og under de betingelser, der er fastsat i den europæiske konvention,

Ifølge artikel 7, stk. 1, i den europæiske konvention kan der kun foretages retsforfølgning i den anmodede stat, såfremt den pågældende lovovertrædelse ville have været en lovovertrædelse, hvis den var begået på denne stats territorium, og lovovertræderen i så fald kunne være pålagt en sanktion også i henhold til dens egen lovgivning (princippet om dobbelt strafbarhed).

En kontraherende stat kan anmode en anden kontraherende stat om overtage retsforfølgning i en række nærmere opregnede tilfælde.

I konventionens artikel 10 og 11 er opregnet en række obligatoriske og fakultative grunde til at afslå at imødekomme en anmodning om overførsel af retsforfølgning.

Den anmodede stat skal bl.a. afslå at imødekomme en anmodning, såfremt retsforfølgning er i strid med forbuddet mod dobbelt straf (princippet om *ne bis in idem*), eller adgangen til strafforfølgning på tidspunktet for anmodningens fremsættelse er forældet i den anmodende stat efter denne stats lovgivning, jf. nærmere artikel 11.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser, da det er omfattet af retsforbeholdet.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

Det bemærkes imidlertid, at forordningsforslaget umiddelbart vil kunne have en negativ betydning for Danmarks fremtidige samarbejde med øvrige medlemsstater i forhold til overførsel af straffesager. Det skyldes, at de øvrige medlemsstater efter forordningsforslaget vil kunne samarbejde hurtigere og mere effektivt, hvorimod Danmark fortsat vil være bundet af de gældende nationale og internationale regler på området. Danmarks stilling i relation til forordningsforslaget og de mulige konsekvenser heraf vil blive afdækket nærmere.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde i perioden den 12.-26. maj 2023.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

Der forventes dog at være opbakning blandt et flertal af medlemsstaterne til vedtagelse af en generel indstilling.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for forslaget, der har til formål at lette det retlige samarbejde i straffesager.

Det bemærkes, at Danmark som følge af retsforbeholdet i relation til forordningsforslaget ikke vil kunne deltage i de fordele, forslaget medfører.

Fra dansk side har der været fokus på at afdække, hvilken betydning forslaget vil have for Danmark i lyset af retsforbeholdet, herunder for danske

myndigheder, samt for det fremtidige samarbejde med de øvrige medlemsstater.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg, men udvalget fik den 22. maj 2023 tilsendt et grund- og nærhedsnotat om forslaget, og et revideret grund- og nærhedsnotat den 25. september 2023.

Dagsordenpunkt 2: Direktiv om beskyttelse af ofres rettigheder

Nyt notat.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM (2023) 424

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 med henblik på politisk drøftelse af de foreslåede ændringer. Kommissionen fremsatte den 12. juli 2023 forslag til direktiv om ændring af direktiv 2012/29/EU om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse (direktivet om ofres rettigheder). Direktivforslaget indeholder en række målrettede foranstaltninger til forbedring af ofres mulighed for at påberåbe sig deres rettigheder. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslaget er omfattet af retsforbeholdet og har derfor hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man generelt positivt indstillet over for forslaget.

2. Baggrund

Kommissionen har den 12. juli 2023 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2012/29/EU om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA.

Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 3. august 2023. Forslaget har hjemmel i EUF-Traktatens artikel 82, stk. 2, litra c, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i EUF-Traktatens artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

I medfør af artikel 1 og 2 i protokol nr. 22 om Danmarks stilling (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender), der er knyttet som bilag til EU-Traktaten og til EUF-Traktaten, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af ændringsdirektivet, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark, jf. også præambelbetragtning nr. 21 i Kommissionens forslag.

Det gældende direktiv om ofres rettigheder blev vedtaget den 25. oktober 2012 og er ikke blevet ændret eller revideret siden. Danmark er ikke bundet af direktivet på grund af retsforbeholdet.

Det gældende direktivs overordnede formål er at fastsætte rammerne for myndighedernes behandling af ofre for kriminalitet. Direktivet skal endvidere sikre, at ofre (forurettede) får information, støtte, beskyttelse og kan deltage i straffesager. Direktivet indeholder i den forbindelse minimumsregler om information og støtte til ofre, herunder om ofres rettigheder i forbindelse med anmeldelse, om ofres ret til at få information om sagen, og om ofres ret til tolkning og oversættelse. Direktivet indeholder desuden regler om ofres ret til at deltage i straffesager, herunder om ret til at blive hørt under straffesagen og fremlægge beviser, om rettigheder i forbindelse med afgørelser om ikke at rejse tiltale og om ret til erstatning. Endelig indeholder direktivet nærmere regler om beskyttelse af ofre og anerkendelse af ofre med særlige beskyttelsesbehov.

Som opfølgning på EU's strategi for ofres rettigheder (2020-2025) offentliggjorde Kommissionen den 28. juni 2022 en evaluering af direktivet om ofres rettigheder, som har til formål at afklare, i hvilket omfang direktivet har nået sit mål med hensyn til implementering og praktisk anvendelse i medlemsstaterne. Evalueringen viser, at selvom direktivet i det store hele har givet de forventede fordele og påvirket ofres rettigheder positivt, er der fortsat specifikke problemer i forbindelse med ofres rettigheder i henhold til direktivet. Evalueringen adresserer også samspillet mellem direktivet om ofres rettigheder og anden relevant EU-lovgivning på området og fremkommer med forslag til mulige forbedringstiltag i forbindelse med en eventuel revision.

Det er på den baggrund, at Kommissionen har fremsat nærværende ændringsdirektivforslag.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 med henblik på politisk drøftelse af de foreslåede ændringer af direktivet om ofres rettigheder.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag har følgende overordnede mål:

1. At sikre en betydelig forbedring af ofrenes adgang til information.

2. At skabe større overensstemmelse mellem beskyttelsesforanstaltningerne og ofrenes behov med henblik på at sikre sårbare ofres sikkerhed.
3. At sikre en forbedret adgang til specialiseret støtte for sårbare ofre.
4. At sikre en mere effektiv deltagelse i straffesager for ofre.
5. At skabe lettere adgang til erstatning fra gerningspersonen i alle sager, herunder nationale og grænseoverskridende sager.

Direktivforslaget er på dagsordenen for rådsmødet med henblik på en politisk drøftelse. Det er forventningen, at navnlig direktivforslagets artikel 1, nr. 7, hvor det bl.a. foreslås at ændre artikel 16, stk. 2, i direktivet om ofres rettigheder, så det bliver obligatorisk for medlemsstaterne at udbetale erstatning til ofret på vegne af gerningspersonen umiddelbart efter dommen for derefter at inddrive erstatningsbeløbet fra gerningspersonen, vil skulle drøftes, da flere af medlemsstaterne finder bestemmelsen vidtgående.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. EU-Traktatens artikel 5, stk. 3. Kommissionen har i den forbindelse bl.a. henvist til, at det anerkendes, at fastsættelse af minimumsstandarder for mistænkte og tiltalte rettigheder og for ofres rettigheder er afgørende for at lette den gensidige anerkendelse.

Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering. Nærhedsprincippet anses således for at være overholdt.

6. Gældende dansk ret

Danmark har i vidt omfang regler svarende til ændringsdirektivforslaget, herunder regler i straffeloven og retsplejeloven. Danmark har dog ikke tilsvarende regler for så vidt angår bl.a. obligatorisk udbetaling af erstatning til offeret umiddelbart efter dom, som Kommissionen ønsker at indføre med den foreslåede ændring af direktivets artikel 16, stk. 2, eller forbud mod videregivelse af ofrets personoplysninger til gerningspersonen, som Kommissionen ønsker at indføre med den foreslåede artikel 21, stk. 3.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser, da det er omfattet af retsforbeholdet.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

Hvis man fra dansk side på et senere tidspunkt frivilligt vælger at indføre regler svarende til direktivforslaget, vil der skulle tages særskilt stilling her til, herunder i forhold til de lovgivningsmæssige, økonomiske og andre konsekvenser heraf.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Politimæssigt og Retligt Samarbejde i perioden fra den 26. september 2023 til den 28. september 2023.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen deler ønsket om gode vilkår for ofre for kriminalitet og er derfor generelt positivt indstillet over for forslaget, uanset at Danmark ikke vil være bundet af direktivforslaget.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg, men Folketingets Europaudvalg fik den 29. september 2023 tilsendt et grund- og nærhedsnotat om forslaget.

Dagsordenpunkt 3: Ruslands aggression mod Ukraine: Kampen mod straffrihed

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 med henblik på en statusdrøftelse. Det forventes, at der vil blive gjort status for den hidtidige indsats og drøftet yderligere retlige modsvar og indsatser blandt EU-medlemsstaterne i kampen mod straffrihed for internationale forbrydelser begået i forbindelse med Ruslands aggression mod Ukraine. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har i sig selv hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man generelt positivt indstillet over for at styrke indsatsen for retsforfølgelse af internationale forbrydelser begået i Ukraine.

2. Baggrund

Siden Rusland indledte sin aggression mod Ukraine den 24. februar 2022, har der på justitsområdet været afholdt en række møder i EU-regi vedrørende forskellige koordinations tiltag samt relevante lovgivningsinitiativer i lyset af situationen i Ukraine, herunder indsamling af beviser for potentielt begåede internationale forbrydelser.

Dagsordenpunktet har været på rådsmødet for retlige og indre anliggender (RIA) ad flere omgange. På RIA-rådsmødet den 8.-9. december 2022 vedtog EU-medlemsstaterne rådskonklusioner om bekæmpelse af straffrihed for forbrydelser begået i forbindelse med Ruslands aggression mod Ukraine. Retsforfølgelse af internationale forbrydelser var senest på dagsordenen for RIA-rådsmødet den 19.-20. oktober 2023. Det forventes bl.a., at der på RIA-rådsmødet den 4.-5. december 2023 vil blive gjort status på triloforhandlingerne for de retsforbeholdsramte EU-direktiver om henholdsvis overtrædelse af EU's restriktive foranstaltninger og konfiskation, ligesom det forventes, at der vil blive drøftet mulige yderligere retlige modsvar og indsatser.

Et af de områder, der løbende drøftes, er retsforfølgelse af internationale forbrydelser i Ukraine. En særlig udfordring i denne sammenhæng vedrører den såkaldte ”aggressionsforbrydelse”, der indebærer et strafferetligt ansvar for et lands øverste ledelse for en beslutning om ulovlig militær magtanvendelse mod en anden stat. ICC har – i forhold til situationen i Ukraine – kun jurisdiktion over krigsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden og folkedrab begået i Ukraine, men ikke over aggressionsforbrydelsen.

Da ICC ikke har jurisdiktion til at retsforfølge Ruslands aggression mod Ukraine, har Ukraine foreslået oprettelsen af et særtribunal for retsforfølgelse af aggressionsforbrydelsen. Den danske regering har siden januar 2023 deltaget i en ukrainsk-ledet kernegruppe af lande, der undersøger mulighederne for etablering af et sådant særtribunal.

Der er flere praktiske og juridiske udfordringer forbundet med etablering af et særtribunal. Mens der i EU synes at være generel støtte til at arbejde for et særtribunal, er der ikke enighed om, hvad der er den bedste model. Et springende punkt i arbejdet bliver, om et tribunal skal være internationalt forankret eller ukrainsk forankret med international støtte. Løsningen skal være juridisk holdbar, ligesom det vil være afgørende, at der opnås bred støtte på internationalt plan for at sikre legitimitet også fremadrettet.

Der findes yderligere indsatser, hvad angår efterforskning og bevisindsamling af internationale forbrydelser i Ukraine. Danmark har bl.a. støttet ICC med finansielle bidrag og sekundering af national ekspertise.

Hertil kommer, at Rigspolitiet i august 2023 sendte et efterforskningshold bestående af fem kriminalteknikere og en retsmediciner til Ukraine i regi af ICC i fire uger. Efterforskningsholdet har bidraget til efterforskningen af krigsforbrydelser i Ukraine. Det er herudover planen at udsende yderligere to efterforskningshold til Ukraine i regi af ICC.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet for retlige og indre anliggender den 4.-5. december 2023 med henblik på en statusdrøftelse. Det forventes, at der vil blive gjort status og drøftet yderligere retlige modsvar og indsatser blandt EU-medlemsstaterne i kampen mod straffrihed for internationale forbrydelser begået i Ukraine.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Statutten for ICC blev ved lov nr. 342 af 16. maj 2001 om Den Internationale Straffedomstol inkorporeret i dansk ret. Ved statutten fik ICC mulighed for at strafforfølge folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden samt krigsforbrydelser. Det følger dog af komplementaritetsprincippet, at ICC kun har jurisdiktion, hvis Danmark ikke selv gennemfører en effektiv efterforskning og retsforfølger de pågældende personer.

Danmark har ikke ratificeret den senere tilføjelse til ICC-statutten om aggressionsforbrydelser.

Der er i medfør af straffelovens regler om dansk straffemyndighed mulighed for at retsforfølge bl.a. krigsforbrydelser omfattet af ICC-statutten, der er begået i Ukraine, hvis gerningspersonen efterfølgende befinder sig i Danmark.

Krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden er i al væsentlighed strafbart efter straffelovens almindelige bestemmelser om bl.a. drab, vold, voldtægt og frihedsberøvelse. Disse bestemmelser finder ligeledes anvendelse på handlinger begået i udlandet. Personer, der begår krigsforbrydelser i udlandet, kan derfor også holdes strafferetligt ansvarlige i Danmark.

Bestemmelserne om dansk straffemyndighed sammenholdt med de materielle straffebestemmelser muliggør således, at personer, der har begået bl.a. krigsforbrydelser, kan holdes strafferetligt ansvarlige i Danmark.

Regeringen er af den opfattelse, at selvstændige straffebestemmelser om tortur, krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden vil sende et klart og vigtigt signal til omverdenen og ikke mindst ofrene. Regeringen ønsker derfor at ændre dansk ret, så der indføres straffebestemmelser, som selvstændigt kriminaliserer tortur, krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden. For at give de bedste rammer for udformningen af disse straffebestemmelser har justitsministeren nedsat et udvalg, som skal udarbejde forslag til, hvordan bestemmelserne kan indføres i dansk straffelovgivning og lave et lovudkast hertil.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der har ikke været foretaget en høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt bred enighed på EU-plan om at støtte op om kampen mod straffrihed i forhold til begåede forbrydelser i Ukraine.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen fordømmer på det kraftigste den russiske aggression mod Ukraine, ligesom regeringen udtrykker sin fulde solidaritet med Ukraine og den ukrainske befolkning.

Fra dansk side er man generelt positivt indstillet over for at styrke indsatsen for retsforfølgelse af internationale forbrydelser i Ukraine.

Endvidere anser man det for vigtigt, at indsatsen med hensyn til indsamling og opbevaring af beviser er effektiv og velkoordineret, herunder på EU-plan.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Indsatsen for at sikre retsforfølgelse af internationale forbrydelser begået i Ukraine har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering i forbindelse med rådsmødet for retlige og indre anliggender den 19.-20. oktober 2023.

Emnet har også tidligere været genstand for drøftelser på rådsmøder for retlige og indre anliggender (bl.a. rådsmødet den 8.-9. december 2022 og rådsmødet den 9.-10. marts 2023), og det har også i den forbindelse været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering.

Dagsordenpunkt 4: Evaluering af EPPO

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i margenen.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 med henblik på en drøftelse af Kommissionens evaluering af forordningen om Den Europæiske Anklagemyndigheds (EPPO). Det forventes, at evalueringen bl.a. vil omhandle en mulig udvidelse af EPPO's mandat til at omfatte overtrædelse af EU-sanktioner. Det forventes, at der på rådsmødet orienteres om problemstillingen, og at den fremtidige proces herfor eventuelt drøftes. Det er forventningen, at der er generel støtte til, at der udarbejdes en undersøgelse, som nærmere kan belyse en eventuel udvidelse af EPPO's mandat. Sagen er omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har i sig selv hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side støtter man en evaluering af EPPO-forordningen.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte i juli 2013 med hjemmel i TEUF artikel 86 et forordningsforslag om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO). Forordningen blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. oktober 2017. Der er på nuværende tidspunkt 22 medlemsstater, som deltager i samarbejdet om EPPO som led i et såkaldt forstærket samarbejde.

Der er løbende gjort status på implementeringen af EPPO på rådsmøderne for retlige og indre anliggender (RIA), hvor spørgsmålet om fremdrift i implementeringen har været et tilbagevendende punkt.

Det følger af EPPO-forordningens artikel 119, at Kommissionen senest 5 år efter forordningens ikrafttræden, og herefter hvert 5 år, bestiller en evaluering over forordningens gennemførelse og virkning, samt om EPPO's effektivitet, produktivitet og arbejdsmetoder. Det forventes, at evalueringen af EPPO-forordningen vil foreligge inden udgangen af 2023.

Forinden rådsmødet den 13.-14. oktober 2022 havde den europæiske chefanklager sendt et brev til Kommissionen om en mulig udvidelse af EPPO's mandat til at omfatte overtrædelse af EU-sanktioner. Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt yderligere oplysninger omkring indholdet af en sådan eventuel udvidelse af EPPO's mandat. En udvidelse af EPPO's mandat vil kræve enstemmighed i Rådet.

Overvejelser om udvidelse af EPPO's mandat skal formentlig ses i lyset af forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om definitionen af strafbare handlinger og sanktioner for så vidt angår overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger, som er omfattet af retsforbeholdet. Direktivet har til formål at fastsætte minimumsregler for definitionen af strafbare handlinger og sanktioner for overtrædelser af Unionens restriktive foranstaltninger. Forslaget er på nuværende tidspunkt i trilogforhandling. Det spanske formandskab har oplyst, at de arbejder på, at trilogforhandlingerne afsluttes under deres formandskab, dvs. inden udgangen af året.

Danmark har indgået en samarbejdsaftale med EPPO. Aftalen blev underskrevet af justitsministeren og EPPO's chefanklager, Laura Codruța Kövesi, den 31. august 2023.

Aftalen har til formål at lette og smidiggøre det praktiske samarbejde mellem den danske anklagemyndighed og EPPO ved at sikre klare og operationelle rammer for dette. For at opnå dette, er der i aftalen bl.a. fastsat bestemmelser, som opregner, hvilket retsgrundlag parterne samarbejder på baggrund af, og bestemmelser om samarbejde i relation til databeskyttelse efter de gældende regler. Derudover er der bestemmelser om bl.a. kommunikationsgange og kontaktpunkter samt afholdelse af møder og konferencer mv. Endelig giver aftalen mulighed for, at Danmark kan udstationere en anklager til EPPO's hovedkvarter i Luxembourg.

Det bemærkes, at samarbejdsaftalen mellem Danmark og EPPO ikke udgør eller ændrer retsgrundlaget for samarbejdet mellem parterne, der fortsat vil bestå af eksisterende Europaråds- og EU-retsakter mv. Samarbejdsaftalen skal altså blot lette og smidiggøre det samarbejde, som allerede finder sted på grundlag af bl.a. disse retsakter.

I forbindelse med indgåelsen af aftalen blev der i sommeren 2022 desuden indsat en bestemmelse i retsplejeloven, som præciserer retsgrundlaget for danske myndigheders og domstoles samarbejde med EPPO (lov nr. 897 af 21. juni 2022).

EPPO har desuden været på dagsordenen til et møde i Koordinationsudvalget vedrørende Politisamarbejde og Retligt Samarbejde i Straffesager (CATS), hvor fokus var på samarbejdet mellem nationale retssystemer og EPPO, herunder sikring af de fornødne ressourcer til EPPO, det operationelle samarbejde med nationale myndigheder samt samarbejdet med ikke-deltagende medlemslande.

3. Formål og indhold

Formålet med punktet er en drøftelse af Kommissionens evaluering af EPPO-forordningens gennemførelse og virkning samt om EPPO's effektivitet og produktivitet og dens arbejdsmetoder. Det forventes, at evalueringen bl.a. vil omhandle en mulig udvidelse af EPPO's mandat til at omfatte overtrædelse af EU-sanktioner.

Det forventes, at der på rådsmødet orienteres om evalueringen, og at den fremtidige proces drøftes.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget en høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at der er generel støtte til Kommissionens undersøgelse af EPPO's funktion.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side støtter man udarbejdelsen af en undersøgelse vedrørende EPPO's funktion.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

EPPO har ad flere omgange været forelagt for Folketingets Europaudvalg, senest i forbindelse med forelæggelsen af RIA-rådsmødet den 8-9. juni 2023.

Dagsordenpunkt 5: Rådets holdning og resultater vedrørende anvendelse af den generelle forordning om databeskyttelse (GDPR)

Nyt notat.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 med henblik på godkendelse af Rådets holdning og resultater vedrørende anvendelse af den generelle forordning om databeskyttelse (GDPR) (herefter Rådets holdning). Europa-Kommissionen skal i 2024 fremlægge en rapport om evaluering og revision af databeskyttelsesforordningen. Rådets holdning indeholder en række fokusområder, som Rådet opfordrer Europa-Kommissionen til at se nærmere på i forbindelse med den kommende evaluering. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side støtter man Rådets holdning.

2. Baggrund

I henhold til artikel 97 i databeskyttelsesforordningen³ skal Europa-Kommissionen hvert fjerde år forelægge en rapport om evaluering og revision af databeskyttelsesforordningen. Den 24. juni 2020 offentliggjorde Kommissionen den første rapport ”Databeskyttelse som en hjørnesten i borgernes indflydelse og EU's tilgang til den digitale omstilling — to års anvendelse af den generelle forordning om databeskyttelse”. Den anden rapport forelægges i 2024.

Det følger af databeskyttelsesforordningen, at Kommissionen i forbindelse med evalueringen navnlig skal undersøge anvendelsen af databeskyttelsesforordningens kapitel V om overførsel af personoplysninger til tredjelande eller internationale organisationer og kapitel VII om samarbejde og sam-

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesforordningen)

menhæng. I forbindelse med Kommissionens udarbejdelse af evalueringsrapporten skal Kommissionen tage hensyn til holdninger og resultater fra bl.a. Rådet.

3. Formål og indhold

Rådets holdning og resultater vedrørende anvendelse af den generelle forordning om databeskyttelse indeholder en række fokusområder, som Rådet opfordrer Kommissionen til at evaluere og revidere i sin kommende rapport.

Det fremhæves indledningsvist, at databeskyttelsesforordningen udgør en passende retlige ramme for beskyttelse af personoplysninger i EU. Rådet opfordrer samtidig Europa-Kommissionen til at foretage en omfattende evaluering af forordningen.

Databeskyttelsesforordningen har efter Rådets opfattelse generelt bidraget til et øget niveau af beskyttelse af personoplysninger på tværs af EU.

Rådet anser det nationale råderum, hvorefter der er hjemmel til nationalt at fastsætte mere specifikke bestemmelser i forhold til visse typer af behandlinger af personoplysninger, som værende gavnligt og relevant.

Rådet peger på, at Kommissionen bør tage højde for de tilbageværende implementeringsudfordringer, som både offentlige myndigheder og private organisationer står over for, og fremhæver vigtigheden af relevant vejledning og praktiske værktøjer.

Rådet fremhæver desuden, at overførsler af personoplysninger til tredjelande og den internationale dimension af databeskyttelsesforordningen har central betydning. Rådet opfordrer Kommissionen til at gennemføre sin gennemgang af eksisterende tilstrækkelighedsafgørelser samt udarbejde en strategi for vedtagelsen af fremtidige tilstrækkelighedsafgørelser. Udviklingen af andre overførselsværktøjer skal desuden være en prioritet.

Endelig peger Rådet på, at den effektive anvendelse af databeskyttelsesforordningen skal evalueres i sammenhæng med nye teknologier og nye retsakter i EU. Det er således vigtigt at sikre sammenhæng, retssikkerhed og effektiv beskyttelse af enkeltpersoners grundlæggende ret til beskyttelse af deres personoplysninger.

Rådets holdning er sat på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 med henblik på godkendelse.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der har været foretaget en offentlig høring fra den 22. september 2023 til den 9. oktober 2023. Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra ATP, Danske Regioner, Dataetisk Råd, Fagbevægelsens Hovedorganisation, F&P, KL og Aarhus Universitet.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar, som er overvejende positivt indstillet over for den kommende evaluering af databeskyttelsesforordningen.

Overførsel af personoplysninger til tredjelande

ATP og F&P finder, at der bør indføres en mere risikobaseret tilgang til reglerne om overførsler af personoplysninger til tredjelande og internationale organisationer, herunder hensyntagen til om der indgår følsomme personoplysninger for at skabe en mere proportional beskyttelse af oplysningerne. Det anføres i den forbindelse, at ressourceforbruget hos virksomheder bør være proportionalt med risikoen, uden at der derved går på kompromis med persondatabeskyttelsen.

F&P anfører, at Kommissionen bør tage initiativ til flere tilstrækkelighedsafgørelser, som vurderes at være det bedste grundlag for overførsel af data

til tredjelande. Kommissionen bør i forbindelse med brugen af standardkontrakter for overførsler vurdere, hvorvidt det givne lands lovgivning og praksis udgør en hindring for overførsel af data til det pågældende land.

KL finder, at der bør være fokus på at gøre det overskueligt for myndigheder og kunder at leve op til deres forpligtelser i forhold til tredjelandsoverførelser, bl.a. til store tech-virksomheder samt deres underleverandører og hovedsæder. Det øgede brug af cloud-løsninger har de seneste år været et stort og grundlæggende positivt skridt for mange myndigheder og organisationer, men der er også kommet udfordringer i forhold til, hvordan bl.a. kommunerne forventes at kunne give instrukser til store aktører med globale markeder. Der bør arbejdes for, at der skabes en bedre mulighed for på tværs og fra centralt hold at adressere bl.a. store globale virksomheder, hvis forretningsmodel i forhold til transparens, standardvilkår, løbende ændringer, underleverandører, dataadgang fra flere lande mv. giver kommunerne store udfordringer i forhold til at sikre compliance.

Øget vejledning

Danske Regioner og Aarhus Universitet bemærker, at pseudonymisering og anonymisering bør være et fokusområde. Der savnes vejledning om, hvilke momenter der er afgørende for, om et datasæt er tilstrækkelig anonymiseret.

F&P anfører, at der er behov for større gennemsigtighed i forhold til Det Europæiske Databeskyttelsesråds udarbejdelse af retningslinjer, herunder bredere og tidligere inddragelse af interessenter i processen.

Dataetisk Råd finder, at der bør fokuseres på, hvordan databeskyttelsesforordningen kan understøtte bredere compliance i virksomheder. Herunder er der særlig behov for en øget støtte til SMV'er, som ikke nødvendigvis har tilstrækkelige ressourcer. Offentlige myndigheder bør endvidere have rette ressourcer til at være "compliant" med databeskyttelsesreglerne.

Samspil med nye teknologier og øvrig EU-lovgivning

Danske Regioner, Dataetisk Råd, KL og F&P bemærker, at det er vigtigt at sikre samspil mellem overlappende EU-regulering. Derudover er det vigtigt at sikre, at nye teknologier adresseres.

Det nationale råderum

Aarhus Universitet bemærker, at det nationale råderum i databeskyttelsesforordningen har medført en række betydelige udfordringer for gennemførelsen af forskningsprojekter og forskningssamarbejder på tværs af medlemsstaterne og internationalt.

Øvrige bemærkninger

ATP efterlyser klarere retningslinjer, som bl.a. kan hæve barren for, hvad der udgør et brud på persondatasikkerheden.

ATP finder desuden, at der bør indføres en mere kontraktbaseret tilgang til dokumentationskravene til databehandlere.

Dataetisk Råd bemærker, at de nuværende databeskyttelsesregler ikke håndhæves til reglernes fulde potentiale. Eksempelvis ses forordningens princip om dataminimering jf. databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c, ikke anvendt i forhold til at begrænse automatisk datahøst. Der bør endvidere arbejdes for, at sagsbehandlingstiderne i grænseoverskridende klagesager nedbringes.

Dataetisk Råd og Fagbevægelsens Hovedorganisation opfordrer til, at der kigges nærmere på databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra c, hvorefter personlige og familiemæssige aktiviteter er undtaget forordningens anvendelsesområde, for at skabe mere klarhed og ensrettet praksis på tværs af medlemslande om fortolkning af afgrænsningen.

Fagbevægelsens Hovedorganisation og Dataetisk Råd peger på, at det bør være et fokusområde at undersøge, om databeskyttelsesforordningen yder tilstrækkelig beskyttelse af arbejdstagere ved brug af algoritmeledelse, herunder AI-modeller, samt ved udnyttelse af deres rettigheder efter forordningen.

Dataetisk Råd anfører, at databeskyttelsesforordningens artikel 82 om ret til erstatning med fordel kan evalueres med fokus på, om personer, som lider tort, bliver tilstrækkeligt kompenseret.

Dataetisk Råd peger på anvendelsen af artikel 22 som et fokusområde. Der bør i den forbindelse ses nærmere på, hvorvidt den registrerede gives tilstrækkelig beskyttelse mod profilering i praksis.

Dataetisk Råd bemærker generelt, at der fortsat er plads til, at databeskyttelsesforordningens regler kan få større gennemslagskraft og beskytte europæiske borgeres data bedre. Der bør i den forbindelse arbejdes på at sikre øget gennemsigtighed omkring og indsigt i brugen af data, så brugere har en reel kontrol med deres data.

Dataetisk Råd har en generel bekymring for, om nogle af bestemmelserne i databeskyttelsesforordningen er uklare, hvilket kan indebære risiko for forskellige fortolkninger. Specielt i den offentlige sektor kan det efter rådets opfattelse føre til, at der anvendes et forsigtighedsprincip i forhold til brug af data, som betyder, at data ikke udnyttes i den grad, som de kunne i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen.

Aarhus Universitet bemærker, at fokus ofte er rettet mod sundhedsforskningen, men det bør ikke være eneste udgangspunkt for vurderingen af de spørgsmål, der knytter sig til brugen af personoplysninger i forskning.

F&P anfører, at der bør anlægges en bredere fortolkning af hjemmelsgrundlaget i forhold til samtykke, kontrakt og legitime interesser.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning blandt et flertal af medlemsstaterne til vedtagelse af Rådets holdning på det kommende rådsmøde for retlige og indre anliggender den 4.-5. december 2023.

10. Regeringens generelle holdning

Det er regeringens holdning, at databeskyttelsesforordningen har bidraget til en øget opmærksomhed og fokus på beskyttelse af personoplysninger både hos offentlige myndigheder og virksomheder. Regeringen hilser Kommissionens kommende evaluering af databeskyttelsesforordningen velkommen. I den forbindelse er man fra dansk side generelt positivt indstillet over for de fokusområder, der peges på i forslaget til Rådets holdning.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenpunkt 6: EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 med henblik på en statusdrøftelse. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man generelt positivt stillet over for til sin tid at ratificere en traktat om EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK). Danmark har allerede tiltrådt og ratificeret EMRK.

2. Baggrund

Forhandlingerne om EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 med henblik på en statusdrøftelse.

Med Lissabontraktaten besluttede EU's medlemsstater, at EU skulle tiltræde EMRK, jf. artikel 6, stk. 2, i Traktaten om den Europæiske Union (TEU). Tiltrædelsen af EMRK er dermed en del af implementeringen af Lissabontraktaten. Med tiltrædelsen vil Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol - i modsætning til i dag - kunne behandle klager over EU som sådan. Tiltrædelsen af EMRK ændrer imidlertid ikke Unionens beføjelser som fastsat i TEU og Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF). Alle Europarådets 46 medlemsstater, herunder de medlemsstater, der ikke er medlem af EU, bl.a. Tyrkiet og Storbritannien, skal ratificere tiltrædelsestraktaten, før EU kan tiltræde EMRK.

Sagen blev forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4. juni 2010 forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg for så vidt angår vedtagelsen af mandat til Kommissionen til at indlede forhandlinger med Europarådets medlemsstater om vilkårene for EU's tiltrædelse af EMRK.

Kommissionen fik på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4. juni 2010 mandat til på vegne af EU at føre forhandlingerne med Europarådets medlemsstater om vilkårene for EU's tiltrædelse af EMRK. Forhandlingerne indledtes i juli måned 2010.

På et møde i Strasbourg den 3.-5. april 2013 lykkedes det Kommissionen og Europarådets medlemsstater at nå til enighed om et udkast til en tiltrædelsestraktat. Kommissionen anmodede i august 2013 EU-Domstolen om en udtalelse om, hvorvidt udkastet var foreneligt med TEU og TEUF. I EU-Domstolens udtalelse af 18. december 2014 tilkendegav Domstolen, at det foreliggende udkast til tiltrædelsestraktat hverken var foreneligt med TEU artikel 6, stk. 2, eller den tilknyttede protokol. Domstolen pegede i den forbindelse bl.a. på, at traktatudkastet på flere punkter ikke i tilstrækkeligt omfang fastlagde forholdet mellem EU-retten og EMRK.

Den 4. oktober 2019 gav Folketingets Europaudvalg et nyt mandat, der supplerede udvalgets mandat fra den 28. maj 2010, til at støtte, at Kommissionen blev givet supplerende forhandlingsdirektiver med det formål at løse de udfordringer, som EU-Domstolen pegede på i sin udtalelse. De supplerende forhandlingsdirektiver blev vedtaget på rådsmødet for retlige og indre anliggender den 7.-8. oktober 2019, hvorefter forhandlingerne med Europarådets medlemsstater om tiltrædelsestraktaten blev genoptaget i januar 2020.

Der blev nedsat en ad hoc forhandlingsgruppe bestående af alle medlemsstater af Europarådet og en repræsentant fra Kommissionen (omtalt som 46+1-gruppen), som på baggrund af det allerede udførte arbejde skal udforme et juridisk instrument, der sætter linjen for de nærmere omstændigheder for EU's tiltrædelse af EMRK, herunder EU's deltagelse i konventions-systemet, og i den sammenhæng undersøge eventuelle relaterede problemstillinger.

46+1-gruppen afholdt et indledende møde den 22. juni 2020 og har herefter ca. kvartalsvist afholdt møder. På det sidste møde i 46+1 gruppen den 14.-17. marts 2023, lykkedes det Kommissionen og Europarådets medlemsstater at opnå foreløbig enighed om et nyt udkast til tiltrædelsestraktat, idet det dog er aftalt, at forhandlingernes fjerde del vedrørende EU's handlinger på området for fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP), som falder uden for EU-Domstolens jurisdiktion, jf. nedenfor, skal håndteres internt i EU. Der afholdes derfor for nuværende ikke yderligere møder i 46+1-gruppen.

Sideløbende med forhandlingerne om en tiltrædelsestraktat har der pågået et arbejde med udfærdigelse af EU-interne regler af betydning for tiltrædelsen, som skal være på plads inden undertegnelsen af tiltrædelsestraktaten. Dette arbejde er stadig i gang.

3. Formål og indhold

De nu afsluttede forhandlinger i 46+1-gruppen var inddelt i fire overordnede dele, hvoraf der blev opnået enighed om alle – på nær fjerde del vedrørende EU's handlinger på FUSP-området, som falder uden for EU-Domstolens jurisdiktion.

Kommissionen præsenterede ved et tidligere møde i 46+1-gruppen konkrete forslag til bestemmelser, der vil kunne indgå i en tiltrædelsestraktat og den tilhørende forklarende rapport, vedrørende muligheden for at tillægge EU-medlemsstaterne jurisdiktion, hvor EU-Domstolen ikke har domsmyndighed (en såkaldt re-attributionsmekanisme). Kommissionens forslag blev mødt med en lang række uddybende spørgsmål og skepsis særligt fra ikke-EU-medlemsstaterne. Der har derfor pågået drøftelser mellem EU-medlemsstaterne om alternativer til den foreslåede ”re-attributionsmekanisme”, herunder en mellemstatslig fortolkende deklARATION. Formålet med deklARATIONEN er at sikre EU-Domstolens jurisdiktion ift. klager over krænkelse af EMRK på FUSP-området, hvor EU-Domstolen ikke har jurisdiktion. Herudover er der i regi af FREMP blevet fremlagt to alternative forslag vedrørende dels en mekanisme indenfor EU's institutionelle og juridiske rammeværk, hvorefter enten en national domstol (rotationsordning) eller en fælles domstol i EU skal sikre en retlig prøvelse af klager over krænkelse af EMRK på FUSP-området, og dels en mekanisme, hvor Rådet i første omgang behandler klagen, og EU-Domstolen på dette grundlag herefter vil have jurisdiktion over klagen.

Der er i 46+1-gruppen enighed om, at denne del af forhandlingerne ikke skal håndteres i tiltrædelsestraktaten, men i stedet skal løses internt i EU. Der er dog ikke enighed i EU om, hvordan dette skal løses, og der pågår derfor fortsat drøftelser herom i regi af arbejdsgruppen FREMP.

Det er forventningen, at sagen på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 vil være en statusdrøftelse for EU's arbejde med tiltrædelse af EMRK. For så vidt angår den nuværende status for forhandlingerne om en tiltrædelsestraktat udestår pt. en håndtering af forhandlingernes fjerde del, en senere vedtagelse af de interne EU-regler til gennem-

førelse af tiltrædelsestraktaten, vedtagelse af den rådsafgørelse, der skal bemyndige EU til at tiltræde traktaten samt efterfølgende ratifikation af tiltrædelsestraktaten i samtlige af Europarådets medlemsstater.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Efter TEUF artikel 218, stk. 6, kræver en rådsafgørelse om Unionens tiltrædelse af EMRK Europa-Parlamentets godkendelse. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen forventes ikke at medføre ændringer af gældende dansk ret, men EU's tiltrædelse af EMRK vil til sin tid skulle ratificeres af Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Efter det foreliggende traktatudkast skal EU – ligesom Europarådets medlemsstater – bidrage økonomisk til udgifterne til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, og EU's tiltrædelse vil således være forbundet med visse omkostninger, der afholdes over EU's budget. Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's budget.

Sagen har hverken samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget en høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det følger af Lissabontraktaten, som alle medlemsstater har ratificeret, at EU skal tiltræde EMRK, jf. TEU artikel 6, stk. 2.

Den generelle forventning er herudover, at alle EU-medlemsstater vil være positivt indstillede over for til sin tid at ratificere traktaten om EU's tiltrædelse af EMRK.

10. Regeringens generelle holdning

Den danske regering er positivt indstillet over for til sin tid at ratificere traktaten om EU's tiltrædelse af EMRK.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 28. maj 2010 forud for vedtagelsen af Kommissionens mandat til på vegne af EU at føre forhandlingerne om EU's tiltrædelse af EMRK med Europarådets medlemsstater.

Sagen blev ligeledes forelagt Folketingets Europaudvalg i forbindelse med vedtagelse af supplerende forhandlingsmandat den 4. oktober 2019 forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2019.

Sagen har herudover flere gange været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering, senest forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. juni 2023.

Dagsordenpunkt 7: E-Justice strategi og handlingsplan

Nyt notat.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resume

I forbindelse med udløbet af den nuværende flerårige strategi- og handlingsplan for 2019-2023 for arbejdet med e-Justice forventes en ny flerårig strategiplan for 2024-2028 vedtaget på rådsmødet for retlige og indre anliggender den 4.-5. december 2023. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man positivt indstillet over for indholdet af planen, og vil tage denne til efterretning. Fra dansk side støttes de prioriteter for det videre arbejde, som er angivet i planen.

2. Baggrund

I 2007 besluttede Rådet at nedsætte en rådsarbejdsgruppe (e-Justice), der skulle arbejde med at fremme anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi på det retlige område. Arbejdsgruppen har arbejdet med e-Justice på baggrund af flerårige strategier og handlingsplaner – senest for perioden 2019-2023. Strategi- og handlingsplanerne fastsætter de overordnede mål og generelle principper for arbejdet med e-Justice samt en liste over projekter, der ønskes gennemført i perioden. Arbejdsgruppen har på baggrund heraf bl.a. forhandlet om e-CODEX-forordningen¹ samt e-Justice-pakken² bestående af e-Justice-forordningen og e-Justice-direktivet, der begge er omfattet af retsforbeholdet.

Det spanske formandskab har i løbet af efteråret 2023 præsenteret et udkast til en ny strategiplan for 2024-2028, der er blevet drøftet i e-Justice-arbejdsgruppen. Det er af medlemslandene blevet besluttet, at strategi- og hand-

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/850 af 30. maj 2022 om et IT-system til grænseoverskridende elektronisk udveksling af oplysninger på området for civil- og strafferetligt samarbejde (e-CODEX-systemet) og om ændring af forordning (EU) 2018/1726.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning og direktiv om digitalisering af retligt samarbejde og adgang til domstolsprøvelse i grænseoverskridende civil-, handels- og strafferetlige sager.

lingsplanen skal udgøre ét dokument, der omfatter både de strategiske overvejelser samt de konkrete områder, som medlemslandene ønsker at fokusere arbejdet på i perioden.

3. Formål og indhold

Strategien for 2024-2028 fastlægger de overordnede mål og principper for arbejdet med e-Justice for perioden. Strategien sigter overordnet mod at skulle guide den igangværende digitale udvikling inden for retsområdet i EU.

Strategien er fastlagt ud fra princippet om, at retssystemet – med dets centrale rolle i samfundet – bør være på forkant med digitaliseringen og de udfordringer, som kan høre med. Digitaliseringen af retssystemet sigter mod at forbedre adgangen til retssystemet for borgere samt gøre det nemmere og mere effektivt at anvende, både som borger og professionel.

Strategien fastsætter på den baggrund nogle overordnede rammer for, hvordan der kan identificeres strategiske og operationelle målsætninger, der kan sikre udviklingen i digitalisering samt mekanismer til at facilitere og følge op på initiativer inden for e-Justice.

Arbejdet med målsætningerne skal sikre, at målsætningerne lever op til en række principper, herunder grundlæggende rettigheder såsom ret til retfærdig rettergang, styrkelse af borgeres muligheder for at anvende digitale midler, interoperabilitet (dvs. de digitale systemers evne til at arbejde sammen) blandt retssystemer, anvendelse af dataanalyse i forbindelse med afgørelser og bæredygtighed.

Ud fra det overordnede mål er der fastlagt en strategi- og handleplan, som viderefører arbejdet fra strategien fra 2019-2023. I denne periode blev både e-CODEX-forordningen og e-Justice-pakken vedtaget. Vedtagelsen af retsakterne har medført, at en række implementeringsopgaver er blevet iværksat. Disse opgaver er førsteprioritet i e-Justice-strategien for 2024-2028. For så vidt angår e-Justice-forordningen udestår få tekniske drøftelser, før forslaget kan vedtages og offentliggøres, men det fremadrettede arbejde med forordningen er medtaget i strategien, da vedtagelsen forventes inden årsskiftet.

E-Justice-pakken omfatter digitalisering af 24 retsakter inden for det civil-, handels- og strafferetlige område, der kræver vedtagelse af implementeringsretsakter og udvikling af decentraliserede it-systemer og oprettelse af

såkaldte Europæiske Elektroniske Adgangspunkter (EEAP). Implementeringsretsakterne vil blive vedtaget i fire ”pakker” frem mod slutningen af perioden for strategiplanen i 2028. Derfor omfatter strategien også et stort fokus på medlemslandenes, Kommissionens og eu-LISA’s (der skal varetage it-systemerne og EEAP) rolle samt opfølgning på implementeringen af pakkerne.

Derudover forventes fokus for 2024-2028 at tage sigte på at forbedre serviceringen af offentligheden centreret omkring retten til en effektiv beskyttelse og en retfærdig rettergang. De fire konkrete delmål er derfor:

- a) Forbedring af adgangen til et digitalt retssystem
- b) Forstærkelse af det digitale samarbejde
- c) Effektivisering af det digitale retssystem
- d) Udvikling af det digitale retssystem

Arbejdet med de strategiske delmål bør have borgerne i fokus, hvilket bl.a. skal ske på baggrund af en videreudvikling af den europæiske e-Justice-portal, hvor borgere og professionelle kan søge information omkring de enkelte medlemslandes lovgivning og retsvæsen. Portalen er endvidere hjemsted for en række online systemer, herunder direkte adgang til diverse formularer, hvor formularerne er fastsat i en forordning eller direktiv.

Derudover er fastsat følgende yderligere konkrete arbejdsområder:

- a) Real Time Applications
- b) Data
- c) AI
- d) Andet

Disse områder er medtaget, fordi udviklingen og undersøgelser heraf faciliterer målsætningerne i strategien. Relevante arbejdsgrupper bør derfor undersøge og dele erfaringer inden for blandt andet brugen af videokonference under retssager, samtidig maskintransskribering, maskinoversættelse og maskintolkning, anvendelse af AI til brug herfor samt udviklingen og brug af dataanalyser for at strømline afgørelser og sikre højere retssikkerhed for EU-borgere.

Strategi- og handleplanen for 2024-2028 skal endvidere sikre en højere grad af fleksibilitet end tidligere for at understøtte målsætningerne og arbejdsområderne i planen. Der er derfor blandt andet indsat en midtvejsevaluering i

andet halvår af 2026, og de skiftende formandskaber opfordres til at tage planen op på arbejdsgruppemøder for at se, om nye initiativer eller teknologier giver anledning til at revidere strategiplanen.

Endeligt introducerer strategien en grundbase for en opfølgingsmekanisme, der skal give mulighed for at skabe et overblik over projekter og initiativer inden for digitalisering af det retlige område. Medlemslandene og EU-institutionerne bør i den forbindelse aktivt bidrage med information om implementeringen heraf. Det er dog vigtigt, at opfølgingsmekanismen ikke pålægger medlemslandene unødige administrative byrder.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Sagen skal ikke forelægges for Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning blandt et flertal af medlemsstaterne til godkendelse af e-Justice strategien for 2024-2028 på det kommende rådsmøde for retlige og indre anliggender den 4.-5. december 2023.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man positivt indstillet over for arbejdet med at fremme digitalisering af det retlige samarbejde og sikre bedre adgang til retssystemet. Det er dog vigtigt, at arbejdet sker inden for betryggende rammer, der lever op til gældende lovgivning, herunder databeskyttelse og grundlæggende rettigheder. Arbejdet må endvidere ikke pålægge medlemslandene unødige administrative byrder.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenpunkt 8: Konsekvenserne af Ruslands aggression mod Ukraine – indre sikkerhed

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 med henblik på en meningsudveksling. Det forventes, at meningsudvekslingen vil være en fortsættelse af tidligere drøftelser i EU-regi på RIA-området af konsekvenserne af Ruslands aggression mod Ukraine for EU's indre sikkerhed. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man positiv over for en meningsudveksling af konsekvenserne af Ruslands aggression mod Ukraine for EU's indre sikkerhed.

2. Baggrund

Som følge af Ruslands invasion af Ukraine den 24. februar 2022 besluttede EU's justits- og indenrigsministre den 14. oktober 2022 at iværksætte en kontinuerlig og struktureret dialog om den indre sikkerhed med de ukrainske myndigheder. Dialogen er baseret på de relevante ukrainske myndigheders konkrete operationelle behov for at tackle centrale udfordringer for den indre sikkerhed i både EU og Ukraine. Dialogen er baseret på følgende områder: 1) grænsesikkerhed, 2) ulovlig handel med skydevåben, 3) voldelige ekstremistiske udenlandske frivillige og 4) andre sikkerhedsrisici.

Det fremgår af EU's seneste trusselsvurdering for 1. halvår af 2023 på terrorbekæmpelsesområdet, at trusselsniveauet er uforandret i forhold til 2. halvår af 2022. Trusselsniveauet er fortsat højt og skyldes særligt krigen i Ukraine og konflikten i Mellemøsten.

Det fremgår endvidere, at Ruslands uprovokerede og uberettigede militære aggression mod Ukraine hidtil har haft begrænsede konsekvenser for terrortruslen i EU, men at de mellemlange og langsigtede konsekvenser kan være betydelige.

Center for Terroranalyse (CTA) i Politiets Efterretningstjeneste (PET) vurderer, at krigen i Ukraine på nuværende tidspunkt ikke har direkte indflydelse på terrortruslen i Danmark, men krigen udgør aktuelt en destabiliserende faktor, der har potentiale til at påvirke udviklingen i trusselsbilledet i Europa via f.eks. økonomisk recession, energi- og forsyningsproblematikker, misinformation samt fremmedkrigerproblematik.

På sigt kan terrortruslen i Europa, herunder i Danmark, bl.a. blive påvirket via ekstremistiske aktørers erhvervelse af våben, der i dag anvendes i krigen i Ukraine, med henblik på at ramme mål i Europa.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen i forbindelse med rådsmødet for retlige og indre anliggender (RIA) den 4.-5. december 2023 med henblik på en meningsudveksling. Det forventes, at meningsudvekslingen vil være en fortsættelse af tidligere drøftelser i EU-regi på RIA-området af konsekvenserne af Ruslands aggression mod Ukraine for EU's indre sikkerhed.

Drøftelsen finder sted efter det næste højniveaumøde med Ukraine medio november 2023 som led i den strukturerede dialog om indre sikkerhed for både EU og Ukraine. Punktet blev senest drøftet på RIA-rådsmødet den 28. september 2023 i Bruxelles, hvor ministrene blev orienteret om den seneste udvikling i den strukturerede dialog med Ukraine om indre sikkerhed for både EU og Ukraine samt overvejelser omkring det fremadrettede fokus for dialogen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ikke i selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen har ikke i sig selv andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser af de øvrige EU-medlemsstaters holdninger til dagsordenspunktet.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man positiv over for en meningsudveksling af konsekvenserne af Ruslands aggression mod Ukraine for EU's indre sikkerhed.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. september 2023.

Dagsordenpunkt 9: Konsekvenserne af situationen i Mellemøsten for EU's indre sikkerhed

Nyt notat.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 med henblik på en meningsudveksling. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man positiv over for en meningsudveksling om konsekvenserne af situationen i Mellemøsten for EU's indre sikkerhed.

2. Baggrund

Den palæstinensiske organisation Hamas, der står på EU's terrorliste, gennemførte den 7. oktober 2023 et angreb på Israel. Siden har det israelske forsvar (IDF) igangsat en koordineret land-, luft- og søoperation i Gaza. IDF er desuden til stede i bl.a. det nordlige Israel mod grænsen til Libanon.

Det fremgår af EU's seneste trusselsvurdering for 1. halvår af 2023 på terrorbekæmpelsesområdet, at trusselsniveauet er uforandret i forhold til 2. halvår af 2022. Trusselsniveauet er fortsat højt og skyldes særligt krigen i Ukraine og konflikten i Mellemøsten. Trusselsniveauet kan bl.a. blive påvirket af destabiliserende eksterne hændelser, som f.eks. den potentielle spill-over-effekt af konflikten i Mellemøsten.

Det fremgår endvidere, at truslen fra islamistisk/jihadistisk terrorisme fortsat er høj, selv om antallet af bekræftede angreb forbliver lav. Nogle medlemsstater har et højere trusselsniveau end andre, særligt i Vest- og Nordeuropa, hvilket bl.a. skyldes opfattede blasfemihandlinger.

Det fremgår ydermere, at angreb fra enlige aktører fortsat er dominerende i bl.a. islamistisk terrorisme, og at angriberne for det meste er inspireret af ekstremistisk indhold online, selv om de ikke har eller kun har marginale forbindelser til andre terrorister eller voldelig ekstremistiske organisationer.

Det fremgår herudover, at de seneste terrorangreb i Frankrig og Belgien henholdsvis den 13. og 16. oktober 2023 kræver en samordnet indsats på nationalt og EU-plan for at øge den indre sikkerhed. Hamas' angreb den 7. oktober 2023 og Israels reaktion herpå kan inspirere og trigge enkeltpersoner i Europa til at bruge vold og dermed øge den nuværende trussel mod EU's sikkerhed.

Det fremgår af Vurdering af terrortruslen mod Danmark (VTD) fra marts 2023, at truslen mod Danmark fra militante islamister er i niveauet alvorlig (niveau fire ud af fem). Siden offentliggørelsen af VTD'en har en række forhold imidlertid bidraget til at skærpe terrortruslen mod Danmark inden for det i forvejen høje niveau, og Center for Terroranalyse (CTA) vurderer, at den aktuelle situation er præget af en høj grad af kompleksitet og markant usikkerhed i trusselsbilledet.

Udviklingen i Israel og Gaza har skabt fornyet fokus på konflikten mellem Israel og Palæstina. Politiets Efterretningstjeneste (PET) følger udviklingen i trusselsbilledet og iværksætter de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger. PET's håndtering af sikkerhedstrusler, herunder mulige trusler fra indrejste, sker på grundlag af en række redskaber og tiltag. I den forbindelse har PET et tæt samarbejde med bl.a. Forsvarets Efterretningstjeneste, de danske ud-lændingemyndigheder og udenlandske samarbejdspartnere.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen i forbindelse med rådsmødet for retlige og indre anliggender (RIA) den 4.-5. december 2023 med henblik på en meningsudveksling. Der er forventeligt tale om en fortsættelse af tidligere drøftelser i EU-regi.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til dagsordenspunktet.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man positiv over for en meningsudveksling af konsekvenserne af situationen i Mellemøsten for EU's indre sikkerhed.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenpunkt 10: Imødegåelse af sikkerhedsudfordringer: Vurdering fra Intelligence Advisory Board

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023 med henblik på en statusdrøftelse. Der forventes at være en præsentation fra Intelligence Advisory Board (IAB), der leveres af formandskabet for Counter Terrorism Group (CTG) (p.t. den spanske efterretningstjeneste CNI). Præsentationen forventes at indeholde en orientering om de aktuelle sikkerhedsudfordringer inden for EU, herunder truslen fra militant islamisme, samt om samarbejdet i regi af CTG for at imødegå truslen. Det er forventningen, at repræsentanten for IAB også vil berøre situationen i Mellemøsten. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man positiv over for en statusdrøftelse om sikkerhedsudfordringer i Unionen på baggrund af en præsentation fra Intelligence Advisory Board.

2. Baggrund

Intelligence Advisory Board (IAB) er et samarbejde mellem sikkerheds- og indenrigsefterretningstjenesterne fra EU-medlemsstaterne samt Norge, Schweiz og Storbritannien. IAB briefede senest medlemsstaterne om sikkerhedsudfordringerne inden for Unionen på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. juni 2023. Fokus var på implikationerne af krigen i Ukraine, truslen fra voldelig islamisme samt vigtigheden af tjenesternes adgang til elektronisk kommunikationsdata for at kunne imødegå trusler mod Europas sikkerhed.

IAB er ikke en del af det formelle EU-samarbejde, men blev oprettet i 2020 og har en rådgivende funktion i EU-regi. IAB kommunikerer således tjenesternes perspektiver, erfaringer og rådgivning mv. vedrørende en række bredere sikkerheds- og efterretningsrelaterede emner, herunder også terrorbekæmpelse, som dog primært henhører under forummet Counter Terrorism Group (CTG).

Det fremgår af EU's seneste trusselsvurdering for 1. halvår af 2023 på terrorbekæmpelsesområdet, at trusselsniveauet er uforandret i forhold til 2. halvår af 2022. Trusselsniveauet er fortsat højt og skyldes særligt krigen i Ukraine og konflikten i Mellemøsten. Trusselsniveauet kan bl.a. blive påvirket af destabiliserende eksterne hændelser, som f.eks. den potentielle spill-over-effekt af konflikten i Mellemøsten.

Det fremgår endvidere, at truslen fra islamistisk/jihadistisk terrorisme fortsat er høj, selv om antallet af bekræftede angreb forbliver lav. Nogle medlemsstater har et højere trusselsniveau end andre, særligt i Vest- og Nordeuropa, hvilket bl.a. skyldes opfattede blasfemihandlinger.

Det fremgår ydermere, at angreb fra enlige aktører fortsat er dominerende i både islamistisk terrorisme, at angriberne for det meste er inspireret af ekstremistisk indhold online, selv om de ikke har eller kun har marginale forbindelser til andre terrorister eller voldelig ekstremistiske organisationer.

Det fremgår endelig, at de seneste terrorangreb i Frankrig og Belgien henholdsvis den 13. og 16. oktober 2023 kræver en samordnet indsats på nationalt og EU-plan for at øge den indre sikkerhed. Hamas' angreb den 7. oktober 2023 og Israels reaktion herpå kan inspirere og trigge enkeltpersoner i Europa til at bruge vold, og dermed øge den nuværende trussel mod EU's sikkerhed.

Det fremgår af Vurdering af terrortruslen mod Danmark (VTD) fra marts 2023, at truslen mod Danmark fra militante islamister er i niveauet alvorlig (niveau fire ud af fem). Siden offentliggørelsen af VTD'en har en række forhold imidlertid bidraget til at skærpe terrortruslen mod Danmark inden for det i forvejen høje niveau, og Center for Terroranalyse (CTA) vurderer, at den aktuelle situation er præget af en høj grad af kompleksitet og markant usikkerhed i trusselsbilledet.

Udviklingen i Israel og Gaza har skabt fornyet fokus på konflikten mellem Israel og Palæstina. PET følger udviklingen i trusselsbilledet og iværksætter de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger. PET's håndtering af sikkerhedstrusler, herunder mulige trusler fra indrejste, sker på grundlag af en række redskaber og tiltag. I den forbindelse har PET et tæt samarbejde med bl.a. Forsvarets Efterretningstjeneste, de danske udlændingemyndigheder og udenlandske samarbejdspartnere.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen i forbindelse med rådsmødet for retlige og indre anliggender (RIA) den 4.-5. december 2023 med henblik på en statusdrøftelse. Der forventes en præsentation fra Intelligence Advisory Board (IAB), der leveres af formandskabet for Counter Terrorism Group (CTG) (p.t. den spanske efterretningstjeneste CNI). Præsentationen forventes at indeholde en orientering om de aktuelle sikkerhedsudfordringer inden for EU, herunder truslen fra militant islamisme, samt samarbejdet i regi af CTG for at imødegå truslen. Det er forventningen, at repræsentanten for IAB også vil berøre situationen i Mellemøsten.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til dagsordenspunktet.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man positiv over for en statusdrøftelse om sikkerhedsudfordringer i Unionen på baggrund af en præsentation fra Intelligence Advisory Board.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. juni 2023.